

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Vår ref.: 201400023-224
Deres ref.:

Lillehammer, 15. desember 2014

Innspill til fagrunnlag og alternative modeller for ulvesoner og bestandsmål for ulv

Klima- og miljødepartementet har bedt om innspill til sak om ulvesoner og bestandsmål for ulv som Regjeringen skal legge fram for Stortinget i 2015. Oppland fylkeskommune deltok på informasjonsmøte på Elverum 4. november 2014 og ønsker å gi konstruktive innspill til en framtidig forvaltning av ulv i Norge og kommer tilbake med politiske innspill i høringsrunden.

Oppland fylkeskommune understreker at rovdyrforliket av 17. juni 2011 i Stortinget og rapporten av oktober 2012, «Evaluering av ulvesona», fra utvalget som ble oppnevnt av Miljøverndepartementet, ligger til grunn for dette innspillet.

Ulvesone

Oppland fylkeskommune mener at det er viktig å fortsatt opprettholde en nærmere avgrenset ulvesone, noe i nærheten av den vi har i dag. Det er først og fremst to forhold som vi mener underbygger dette; hensyn til beitenæring og reindrift og det faktiske forhold at etablering av ulveflokker og revirhevdende par naturlig nok kommer i grenseområdene mellom Norge og Sverige mellom Østfold og Nordre deler av Hedmark.

Som en naturlig konsekvens av mye ulv i grenseområdene mellom Norge og Sverige er det i dag en betydelig redusert beitenæring i forhold til tidligere. Ved å utvide eller oppheve ulvesonen vil det være en stor sannsynlighet for negative konsekvenser for beitenæringen over større deler av landet. Selv om argumentet med at byrdene bør fordeles er et poeng i debatten, så vil det ikke nødvendigvis bli mindre ulv eller mindre potensiell skade på beitedyr innenfor dagens ulvesone ved en endring. Oppland fylkeskommune har full forståelse av de byrdene samfunnet må bære innenfor dagens ulvesone. Likevel mener fylkeskommunen at de geografiske fakta tilsier at det vil være utfordringer innenfor dagens ulvesone uansett. Ved å utvide ulvesonen eller fjerne prinsippet om ulvesone kan vi risikere at det er like store utfordringer innenfor dagens ulvesone, samtidig som større deler av landet får de samme utfordringer.

Postadresse
Postboks 988
2626 LILLEHAMMER
Org. nr: 961382335

Besøksadresse
Kirkegaten 76, Lillehammer
Bankkonto: 2000 09 50018
E-post: postmottak@oppland.org

Saksbehandler:
Ola Idar Løkken
Telefon:
E-post: Ola.Idar.Lokken@oppland.org

En utvidelse av ulvesonen nordover eller en modell som ikke har en nærmere avgrenset sone for forvaltningen av ulv i Norge kan også medføre utfordringer for villreinen. Dette vil kollidere med de nasjonale krav om forvaltningsområder for villrein og de planer som nå er i prosess eller allerede vedtatt.

Bestandsmål

Det er i dag et bestandsmål på 3 årlige ynglinger innenfor forvaltningsområdet. Når over halvparten av reviret ligger innenfor forvaltningsområdet skal reviret regnes med i bestandsmålet. Når da en del av reviret ligger i Sverige regnes familiegruppen med i den svenske bestanden. På møtet på Elverum den 4. november informerte Klima- og miljødepartementet om at det i 2013/2014 var 8 familiegrupper i Norge som har hatt valper. 5 av disse er såkalte svensk/norske og 3 er helnorske. Vi har altså i realiteten mye mere ulv i Norge en det bestandsmålet tilsier, men fordi familiegruppene også bruker områder på svensk side så regnes de ikke med. Denne måten å regne antall ulv og familiegrupper på skaper liten forståelse og gir et dårlig grunnlag for å anerkjenne vedtatte bestandsmål. Oppland fylkeskommune mener at telling og beregning av familiegrupper i Norge må avklares i forhold til grenseflokkene. For å få en troverdig og fornuftig forvaltning synes det naturlig at grenseflokkene innlemmes i bestandsmålet, helt eller delvis. Det bør være en prioritert oppgave fra nasjonale myndigheter å få i stand en reell dialog med Sverige slik at det avklares hvilke familiegrupper som telles på ulike sider av riksgrensen. Oppland fylkeskommune registrerer at det etter mange år fortsatt ikke er en reell dialog med Sverige om dette. Når bestandsmålet på begge sider av riksgrensen er oppnådd bør det ikke lengre være argumenter imot å inngå forhandlinger for å avklare spørsmålet om grenseflokkene.

Etter tall fra Rovdata ble det i Oppland i 2013 sluppet over 120000 sau på utmarksbeite med et totalt tap på ca. 9000 dyr og utbetalt rovdyrerstatning på ca. kr. 13 mill. Med så stort antall sau på beite og med de utmarksressursene som finnes i Oppland går Oppland fylkeskommune imot at bestandsmålet skal økes innenfor en avgrenset ulvesone slik den ligger i dag.

Kompensasjonsordning

Det er liten tvil om at bestandsmålet som er satt for ulv i Norge i det antallet vi ser i dag har både en økonomisk og en samfunnsmessig negativ verdi. Denne negative verdien er det i dag lokalsamfunnet som må «betale».

For fortsatt å argumentere for ulvesone med de negative konsekvenser dette medfører innenfor sona, støtter Oppland fylkeskommune forslaget fra «Ulvesoneutvalget» om en kompensasjonsordning. De utfordringer og tunge belastninger som lokalsamfunn og kommuner opplever ved å ligge innenfor et ulverevir bør utløse en kompensasjon. «Ulvesoneutvalget» foreslår et beløp i størrelsesorden 8-10 millioner kroner som fordeles forholdsmessig på de kommuner som har familiegruppas revir på sitt område. Oppland fylkeskommune mener at størrelsen på beløpet må være gjenstand for diskusjon, men kompensasjonen må være i en slik størrelsesorden at den har en betydning i lokalsamfunnet og at det kan oppleves som en erstatning for tap av rettigheter, tap av beitemuligheter osv.

En erkjennelse av at det er ulemper med å ha revirhevdende ulv i et lokalsamfunn vil også være viktig for å oppnå en troverdighet i forvaltningen.

Konklusjon

Hovedutfordringen for forvaltningen av ulv i Norge er etter fylkeskommunens mening, at det ikke er samsvar mellom de intensjonene som er lagt til grunn i rovviltforliket og den tolkningen som Miljøverndepartementet, Miljødirektoratet og miljøvernavdelingene hos Fylkesmannen legger til grunn i forvaltningen. Det har sommeren 2015 vært en tydelig dreining til å godkjenne fellingstillatelser så snart det er dokumentert ulveskader på sau. Dette er en positiv endring! Det er likevel nødvendig med et mere troverdig samspill basert på tillitt mellom de ulike partene. Ansvar for dette ligger først og fremst hos Klima- og miljødepartementet. Denne troverdigheten er også avgjørende for en mere langsiktig forvaltning samtidig som det gir et bedre grunnlag for å oppnå vedtatte målsettinger.

Fylkestinget i Oppland har også påpekt dette tidligere i brev av 19.06.2012, Praktiseringen av «rovdyrforliket» i region 3, Oppland, underskrevet av fylkesordfører Gro Lundby.

I debatten om bestandsmål og forvaltning av rovdyr generelt bør også balansen mellom målsettinger om økt matproduksjon og utnyttelse av utmark og evt. forpliktelser for forvaltning av rovdyr komme tydeligere fram. Når nasjonale målsettinger på ulike områder ikke er sammenfallende bør dette avklares nasjonalt før utfordringene for å oppnå vedtatte målsettinger gjør seg gjeldene på regionalt nivå.

Oppland fylkeskommune anbefaler at dagens ulvesone og bestandsmål opprettholdes. Det må også avklares raskt hvordan grenseflokkene kan tas med i det norske bestandsmålet. Det bes derfor om at Klima- og miljødepartementet tar inn i faggrunnlaget de synspunkter som Oppland fylkeskommune argumenterer for i forhold til ulvesone og bestandsmål.

Med hilsen

Trond Carlson

Teamleder næring og samfunn

Ola I Løkken

Rådgiver

Vedlegg

Brev fra Fylkestinget i Oppland til Miljøverndepartementet, «Praktisering av Rovviltforliket» i region 3, Oppland

Arkivsak-dok. 201200340-4
Saksbehandler Siv Nerموen

Saksgang Møtedato
Fylkestinget 19.06.2012

PRAKTISERING AV "ROVVILTFORLIKET" I REGION 3, OPPLAND

Forslag til

UTTALELSE

Fylkestinget i Oppland er kritisk til måten rovviltforliket på Stortinget vert praktisert.

Fylkestinget støttar rovviltnemnda i region 3 som meiner at Miljøverndepartementet sin tolking av stortingsforliket ikkje er i samsvar med vesentlege delar av rovviltforliket av 17. juni 2011 i Stortinget. Det har vore situasjonar i Oppland denne våren som syner at det er sprik mellom rovviltforliket og praktiseringa gjort av forvaltninga.

Siste vekes hendingar på Lesja med stort skadeomfang pga ulv er eksempel på angrep på beitedyr av rovvilt som kunne vore unngått om Stortingsforliket i punkt 2.2.19 hadde vore fulgt, der det står i siste setning; "... Det skal ikke være rovdyr som representerer skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og i kalvingsområder for tamrein". Hele Oppland, inkludert Lesja kommune er prioritert beiteområde i forhold til ulv – i tillegg er skadepotensialet spesielt stort i Lesja, med høge sauetall på beite. Fylkestinget meiner at avslag på uttakssøknad med bakgrunn i punkt 2.2.9. er direkte i motstrid til Stortingets intensjonar jfr. forliket.

Oppland Fylkesting er også kritisk til at det heller ikkje har vore fulgt opp rovviltnemndas tilråding av 26. april vedr. hiuttak i Rondane og ekstraordinært uttak av jerv i Langsuaområdet (Gausdal/Øystre Slidre). SNO har dokumentert minst ei tisper i området i vinter/vår. Dette er områder som ligg utanom jervesona. Vi meiner at også denne avgjerdsla strir med punkt 2.2.19 i Stortingets forlik.

I brev av 25. mai 2011 der Miljøverndepartementet gjer greie for vidare oppfølging av rovviltforliket, sier MD at "...tilstedeværelsen av rovvilt i eit område i seg sjølv ikkje er tilstrekkeleg grunnlag for løyve til uttak". Etter dette er det omtale av "skadenivå" i forhold til iverksetjing. Fylkestinget meiner dette er ei klar innstramming i forhold til dei intensjonar Stortinget har lagt. At signalene er så sprikande på dette punktet skapar ein vanskeleg situasjon lokalt og for forvaltninga på regionalt nivå.

Fylkestinget støttar også rovviltnemnda i at nemndas kvote for skadefelling burde vore virksom tidligare for fylkesmennene, helst frå 1. mai kvart år. Fylkesmennene har etter vår erfaring raskare håndtering av skadefellingsløyver enn dei sentrale ledd, og sit tettare på og kjenner dei lokale

forholda betre. Det har vore fleire skadesituasjonar i Oppland dei siste åra og det synest svært tungvint og unødig konfliktskapande at lokale partar må søkje DN om skadefellingløyver i mai måned kvart år.

Vi ber om ei attendemelding frå Miljøverndepartementet og Landbruks- og Matdepartementet på våre synspunkt.

Gro Lundby
fylkesordfører